

Forskrift om fredning av Trondenes fort, Harstad kommune

§1 Formålet med fredningen

Formålet med fredning som helhetlig anlegg

Formålet med fredningen av Trondenes fort er å ivareta anlegget som et helhetlig forsvars- og okkupasjonshistorisk anlegg. Fredningen skal bidra til at Trondenes fort for ettertiden vil være en kilde til kunnskap og opplevelse av okkupasjonstidens utbygging, dets omfang og hvilke følger det fikk for lokalbefolkningen, arbeidere og krigsfanger. Formålet er videre å bevare Trondenes fort som eksempel på norsk bruk av tidligere tysk forsvarsanlegg i etterkrigstiden, frem til hovedbatteriet gikk ut av norsk krigsoppsetting i 1964.

Fredningen skal sikre en helhetlig bevaring og forvaltning av fortet, slik at den funksjonelle sammenhengen mellom hovedelementene, særlig mellom hovedbatteriet og de øvrige kulturminnene og landskapet de ligger i - opprettholdes.

Formålet med eksteriørfredning av hovedbatteriet

Formålet med fredningen av hovedbatteriets, kanonstillingene I-IV, eksteriør er å bevare dette som helhetlig eksempel på tungt kystartilleri i Atlanterhavsvollen og som del av Kystartilleriet i tidlig etterkrigstid. Fredningen skal sikre at hovedbatteriets utforming og hovedpreg, samt materialbruk og detaljering, opprettholdes.

Formålet med interiørfredning av kanon I «Barbara»

Formålet med fredningen av interiøret i kanonen «Barbara» er å bevare interiørens opprinnelige deler, herunder rominndeling, bygningsdeler, fast inventar, detaljer og overflater. Det samme gjelder kanonen og tilhørende tekniske installasjoner samt utstyr som viser kanonens drift og funksjon. Fredningen av installasjoner og utstyr skal sikre objektets tekniske spesifikasjoner.

§ 2 Omfang

Fredningen omfatter Trondenes fort på deler av eiendommen gnr. 64 bnr. 11 i Harstad kommune, og omfatter anlegget med alle spor etter den militære virksomheten innenfor området, fra perioden 1940 til 1964, i form av bygninger, ulike typer bunkre, dekningsrom, kommandoplasser, observasjonsposter, løpegraver, skytestillinger, kanonstillinger, lyskasterstillinger, sperringer,

trapper, lager, veinett, skinnegang, tunneller, m.v. jf. kart og listing i dokumentasjonsvedlegg av kjente objekter.

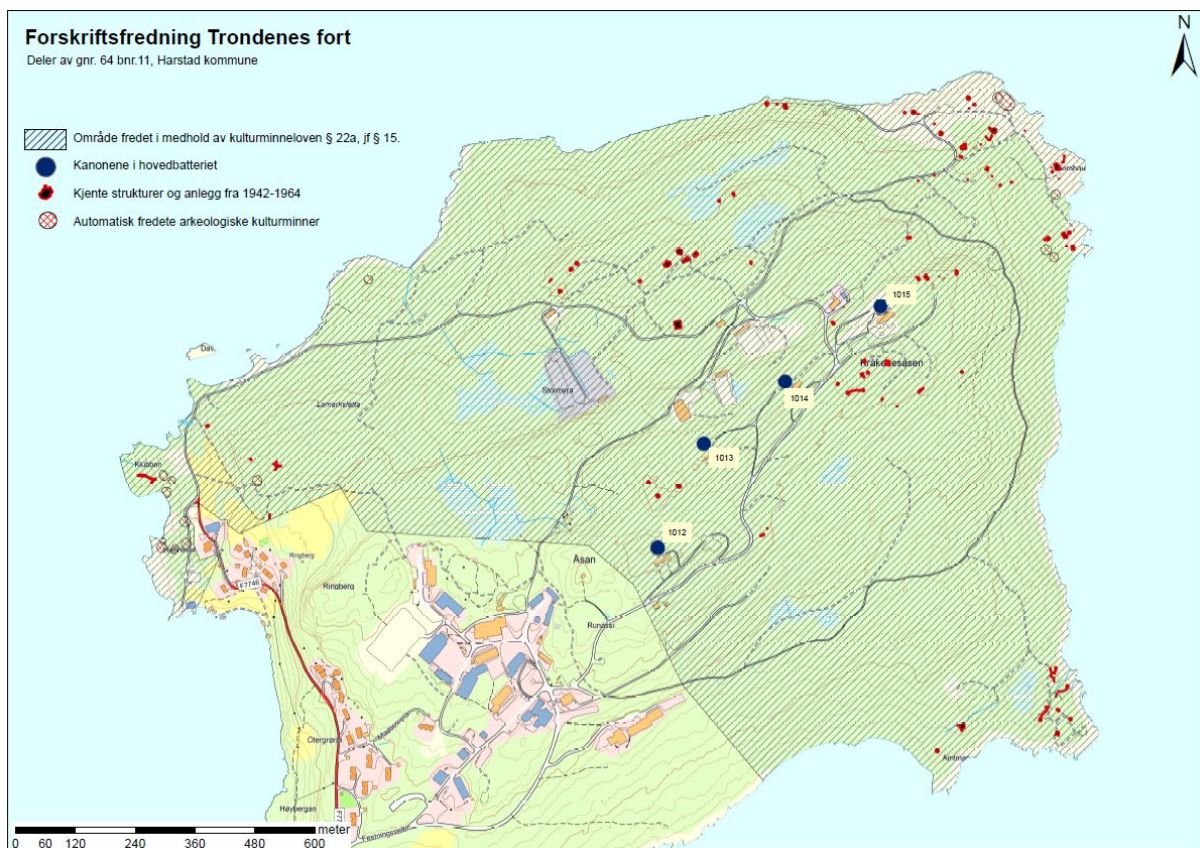
Nærmere om omfang av fredning

Hovedbatteriet, kanon I-IV med tilhørende kanonbrønner og bunkre for magasin, forlegning og maskineri (Inventarnummer 1012, 1013, 1014 og 1015) er fredet med eksteriør.

Kanonstillingen, kanon I «Barbara» (Inventarnummer 1015) er fredet med eksteriør og interiør.

Fredningen av hovedbatteriets eksteriør omfatter konstruksjon, overflater, materialbruk hovedstrukturen i det festningsarkitektoniske uttrykket og detaljering som fasadeløsning, murvegger, grunnmur, etasjeskiller, eldre dører, materialbruk, og overflater skal opprettholdes.

Fredningen av kanon I «Barbaras» interiører omfatter interiørens opprinnelige eller eldre deler. Dette gjelder vegger, detaljer som dører og luker, samt overflater og eventuell dekor, rominndeling, bygningsdeler, fast inventar, samt tekniske installasjoner og utstyr slik som ladestokk, lademekanisme, elevasjonstabeller, prosjektiler, drivladninger, hylseladninger, vogner, verktøy, maskineri, aggregater og traverskraner som er knyttet til kanonens innsikting, avfiring, drift og vedlikehold.

§ 3 Fredningsbestemmelser

1. Bestemmelser for hovedbatteriet

- a. Hovedbatteriet skal forvaltes på en slik måte at de militærhistoriske og kulturhistoriske verdiene de representerer, blir tatt vare på og synliggjort som intakte.
- b. Utskifting av bygningselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid ut over vanlig vedlikehold på fortet eller d et enkelte byggverks eksteriør eller de deler av interiørene som omfattes av fredningen, er ikke tillatt. Unntak fra dette er eventuelle tilbakeføringer, jf. pkt.1.c.
- c. Vedlikehold og istandsetting skal skje med materialer og metoder som er tilpasset fortets og det enkelte byggverks egenart, og på en måte som ikke reduserer de militærhistoriske og kulturhistoriske verdiene. Dersom det oppstår tvil om hva som er korrekt material- eller metodebruk ved vanlig vedlikehold, skal kulturminnemyndigheten kontaktes før vedlikeholdsarbeidet iverksettes.
- d. Etablering eller utvidelse av veier eller plasser, oppsetting av gjerder, skilt, endring av belegg, planering, utfylling eller andre terrenginngrep innenfor det fredete anlegget, er ikke tillatt. Unntatt fra dette er eventuelle tilbakeføringer og formidling, jf. pkt. 1.c. Eventuelle tiltak skal forelegges og godkjennes av kulturmiljømyndighetene i forkant av tiltakets gjennomføring jf §4 pkt.g.
- e. Vegetasjon skal skjøttes slik at batteriets operative sammenheng er lesbar og opprinnelige siktlinjer mellom kanonstillingene ivaretas.

2. Bestemmelser for øvrige kulturminner og landskap

- a. Øvrige elementer som inngår i fredningen som fundamenter etter bygninger ulike typer bunkre, kommandoplasser, observasjonsposter, stillinger, sperringer, trapper, tufter, stier mv. og landskapet de ligger i, skal bevares med minimal skjøtsel. Trær og planter som vokser inne i ulike anlegg må fjernes for å unngå forfall.

- b. Det er ikke tillatt å rive, skade eller aktivt fjerne strukturer eller elementer fra andre verdenskrig og etterkrigstiden frem til 1964.
- c. Fredete fundamenter etter bygninger ulike typer bunkre, kommandoplasser, observasjonsposter, stillinger, sperringer, trapper, tufter, stier mv. og landskapet de ligger skal kunne brukes av forsvaret til øving. Eventuelle tilføyelser, ombygginger eller endringer som er nødvendige i forbindelse med forsvarets øving, skal være reversible og ikke skade strukturer eller elementer fra andre verdenskrig eller perioden frem til 1964. Etablering eller utvidelse av veier eller plasser, oppsetting av gjerder, skilt, planering, utfylling eller andre terrenginngrep innenfor det fredete anlegget, er ikke tillatt.
- d. Miljøtiltak rettet mot forurensing fra f.eks. skytebane er tillatt, men eventuelle tiltak skal forelegges og godkjennes av kulturmiljømyndighetene i forkant av gjennomføring.

3. Følgende tiltak er tillatt uten dispensasjon

- a. Eventuelle tilbakeføringer og formidlingstiltak av kulturminner utover hovedbatteriet.
- b. Skilting og oppsetting av gjerder som følge av militære behov.
- c. Skjøtsel av vegetasjon
- d. Piggtråd kan fjernes uten forhåndsgodkjenning. Piggtrådsperringer skal dokumenteres og kartfestes før fjerning. Dokumentasjon skal oversendes kulturminnemyndighetene

§ 4 Dispensasjon

Kulturminnemyndigheten, jf. § 4, kan etter søknad i særlige tilfeller gjøre unntak fra fredningen og fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i kulturminnet. Ved avgjørelsen av hva som utgjør særlige tilfelle skal det legges vekt på i hvilken grad tiltaket er nødvendig av hensyn til formålet med fredningen, herunder

- a. istandsetting og restaurering.
- b. utskiftning av ødelagt materiale.
- c. tilbakeføringer til opprinnelig eller tidligere utseende og konstruksjoner
- d. brannsikringstiltak

- e. sikring i form av gjenmuring, gjenfylling, sveising eller annen fysisk sperring for å hindre skade på dyr eller mennesker
- f. formidlingstiltak knyttet til kulturminnet og dets historie
- g. tiltak som legger til rette for fortsatt militær aktivitet og tilstedeværelse
- h. andre tiltak som skal beskytte kulturminnet

I vurderingen av hva som utgjør «særlige tilfelle» kan det også legges vekt på tiltak av vesentlig samfunnsmessig betydning, som for eksempel hensyn til sikkerhet og andre forhold av vesentlig betydning.

§5 Forvaltningsplan

«Verneplanen for Møvik fort, Austrått fort og Trondenes fort» gjelder som forvaltningsplan inntil den erstattes. Fremtidig forvaltningsplaner skal forelegges Riksantikvaren for å sikre at innholdet ivaretar formålet med fredningen. Forvaltningsplanen skal inneholde retningslinjer for bruk, vedlikehold, dokumentasjon, skjøtsel og eventuell tilbakeføring av anlegget. Planen som skal rulleres etter nærmere fastsatt intervall, skal være en premissgiver og et hjelpemiddel for brukere, eiere, forvaltere og kulturminnemyndigheten.

§ 6 Dokumentasjon av strukturer i anlegget ved eventuell nedleggelse

I forkant av en eventuell nedleggelse av den militære virksomheten ved Trondenes fort skal eier bidra til at alle strukturer registreres i kulturminneforvaltningens database.

§ 7 Myndighet

Forvaltning av denne fredningsforskriften er lagt til Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir fullmakt.

§ 8 Brudd på bestemmelsene

Overtredelse av § 3 for fredete byggverk og anlegg straffes etter straffesanksjonen i den til enhver tid gjeldende kulturminnelov / kulturmiljølov.

§ 9 Ikraftreden

Denne forskriften trer i kraft med virkning straks.